

Jenny Saville'in Desen Çalışmalarında Kadın ve Beden İmgeleri

Images of Women and the Body in Jenny Saville's Pattern Studies

Dr. Yusuf HAN

0000-0002-6944-9477 ♦ Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Resim Bölüm, Öğretim Görevlisi ♦

yusufhan@yyu.edu.tr

Özet

İngiliz sanatçı Jenny Saville'in desen çalışmaları, sanatçının özellikle kadın ve beden imgelerini nasıl yorumladığı çerçevesinde ele alınmıştır. Kadın ve beden teması, sanat tarihi boyunca farklı dönemlerde pek çok sanatçı tarafından işlenmiş ve farklı sanatsal yaklaşımlar doğrultusunda yorumlanmıştır. Saville de bu temaya odaklanan çağdaş sanatçılar arasında yer almakta olduğu görülmektedir. Saville eserlerinde kadın bedenini alışılmış estetik normların ötesinde bir perspektifle izleyiciye sunmaktadır. Bu çalışmada, sanatçının beş farklı eseri örnek olarak ele alınmış, kadın bedeni temsillerinin sanatsal bağlamda nasıl kurgulandığı ve toplumsal algılarla nasıl ilişkilendirildiği analiz edilmiştir. Saville'in, kadın bedenini geleneksel güzellik algılarından bağımsız bir şekilde ele alarak, çıplaklık, bedenin deformasyonu, kimlik ve benlik algısı gibi konulara nasıl yaklaştığı irdelenmiştir. Sanatçının eserlerinde, özellikle figüratif anlatımın güçlü bir şekilde kullanıldığı, bedene dair mevcut algıları sorguladığı ve izleyiciye alışılmışın dışında bir görsel deneyim sunduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Saville'in sanatsal üretim sürecinde, kendisinden önceki sanatçılardan nasıl etkilendiği ve klasik sanata nasıl göndermelerde bulunduğu üzerinde durulmuştur. Özellikle, Barok ve Rönesans dönemlerinden esinlenerek figüratif anlatımı yeniden yorumladığı ve bedeni bir tür sanatsal ifade aracı olarak kullandığı görülmüştür. Bu doğrultuda bakıldığında, sanatçının çalışmalarının hem çağdaş sanat sahnesinde hem de sanat tarihinin genel akışı içerisinde nasıl konumlandığı tartışılmıştır. Ayrıca, Saville'in eserlerinin feminist sanat bağlamında nasıl değerlendirilebileceği, kadın bedeninin sanatta temsili ve bedensel kimliğin sanatsal üretim sürecindeki rolü üzerine teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. Sonuç olarak, Jenny Saville'in sanatsal üretimi; beden, kimlik ve toplumsal cinsiyet kavramları arasındaki dinamik ilişki çerçevesinde değerlendirilmiş, sanatçının desenlerinde geleneksel sanat anlayışını çağdaş bir bakış açısıyla yeniden yorumladığı saptanmıştır. Ayrıca, Saville'in eserlerinin sanat tarihi içerisindeki konumu ve plastik diline kazandırdığı yenilikçi yönler ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Jenny Saville, Desen, Kadın bedeni, Feminist sanat, Figüratif anlatım, Toplumsal algılar, Kimlik ve benlik algısı

Extended Abstract

Jenny Saville is one of the most prominent contemporary artists whose practice redefines the representation of the human body through a distinctive painterly language. Drawing inspiration from classical art traditions, particularly from the Renaissance and Baroque periods, Saville reinterprets conventional ideals of beauty and femininity within a modern framework. Her artistic production is characterized by the use of oil painting as a dominant medium, while she also experiments with techniques such as watercolor, photography, graffiti, and print on plexiglass. In recent years, her engagement with graphite drawings has signified a new phase in her

artistic evolution, where linear expression and gestural intensity replace the material density of paint. Saville's thick and tactile brushwork evokes the texture of human flesh, giving her figures sculptural depth and corporeal realism. Her use of color — contrasting cold tones in the limbs with warm hues in the hands and faces — directs the viewer's emotional response and emphasizes the psychological tension embedded within her compositions. Through these strategies, Saville constructs an aesthetic that merges figuration with abstraction, combining the visual language of classical art with contemporary concerns about the body, identity, and perception.

The purpose of this study is to examine the artistic and conceptual approaches that underlie Jenny Saville's representation of the female body in her drawings. It aims to analyze how the artist constructs bodily imagery both formally and ideationally, how she transforms classical artistic influences into a contemporary idiom, and how themes such as nudity, deformation, identity, and self-perception are articulated through her drawing practice. Furthermore, the study explores Saville's interpretations of the female body in relation to feminist discourse and gender theory, situating her work within the broader context of contemporary art history. By analyzing Saville's works as visual texts, the research seeks to uncover how the artist challenges aesthetic and cultural conventions surrounding femininity, beauty, and corporeality.

The research adopts a qualitative design based on document analysis and artwork interpretation. Following the general survey model, the study systematically examines Saville's drawings, focusing on the visual, formal, and conceptual layers of her representations of the body. Through detailed visual analysis, data were collected from her selected works, emphasizing her formal strategies, material techniques, and symbolic meanings. The analytical process integrates art criticism, feminist theory, and visual semiotics to interpret how Saville's imagery communicates identity, embodiment, and gender. The findings are discussed within aesthetic, psychological, and socio-cultural frameworks to highlight how Saville's art redefines corporeal experience in contemporary visual culture.

The findings reveal that Saville's practice is deeply rooted in art historical dialogue, drawing upon the works of Michelangelo, Rubens, Rembrandt, Caravaggio, Francis Bacon, and Willem de Kooning. Her anatomical studies, influenced by Michelangelo's sculptural treatment of the human form, are combined with Bacon's psychological intensity and de Kooning's expressive abstraction. Observing surgical operations and studying medical illustrations have further expanded her understanding of the body as both biological and symbolic matter. In her large-scale drawings, Saville explores the dynamic relationship between the skeletal and muscular systems, employing overlapping layers of line and tone to evoke the tension between surface and depth. Her compositions often reference sacred iconography, such as the Virgin Mary, or echo Leonardo da Vinci's anatomical sketches and Raphael's graceful figural arrangements, thus bridging past and present while constructing a visual continuity that transcends time.

From a feminist perspective, Saville's treatment of the female body departs radically from traditional depictions in Western art. Rather than idealizing or eroticizing the body, she exposes its weight, imperfection, and physicality, confronting the viewer with its raw and authentic presence. Her exaggerated, often monumental figures challenge the historical objectification of women by reasserting the body as a site of subjectivity and power. Through deformation, Saville dismantles the patriarchal gaze and proposes a new aesthetic of corporeal truth — one that embraces vulnerability, transformation, and lived experience. The themes of maternity, birth, and bodily change in her works resonate with feminist art practices of the 1970s, which redefined the female body as a vehicle for social and political commentary. In this sense, Saville aligns with the feminist rearticulation of the body not as a passive visual object but as an active space of identity formation and resistance against cultural norms.

The discussion underscores that Saville's art transforms the body into a medium of inquiry rather than representation. Her works question how identity, gender, and perception are constructed through visual and cultural systems. By merging classical composition with expressive distortion, Saville reinvents the figurative tradition, creating images that oscillate between beauty and discomfort. Her persistent focus on corporeality — its scars, deformities, and excesses — foregrounds the human condition in its most tangible form. The frequent use of self-portraiture further amplifies her introspective engagement with bodily experience, as she explores her own image to confront broader questions of selfhood, gender, and mortality. Through this process, Saville rejects idealized beauty standards and redefines aesthetic value as the capacity to reveal psychological depth and existential truth.

In conclusion, Jenny Saville's drawings contribute significantly to contemporary art by challenging conventional notions of representation, gender, and aesthetics. Her reinterpretation of classical techniques through a feminist and corporeal lens bridges historical continuity with critical innovation. The study demonstrates that Saville's approach situates the body at the intersection of personal and collective identity, transforming it into a visual language of resistance and reflection. Her works not only extend the legacy of figurative art but also articulate new possibilities for understanding the body as a complex, mutable, and meaningful entity in contemporary visual culture. Ultimately, Saville's art invites the viewer to engage with the body not as an object of idealization but as a living archive of human experience — one that embodies the tensions between beauty and decay, vulnerability and strength, the individual and the universal.

Keywords: Jenny Saville, Female body, Feminist art, Figurative expression, Identity and self-perception

Giriş

Çağdaş sanat ortamında beden temelli, estetik ideaların ötesinde gerçek kimlik, güç, cinsiyet ve toplumsal normlar gibi çok katmanlı tartışmaların merkezinde yer aldığı görülmektedir. Bu bakış açısı ile figüratif anlatım görsel bir betimleme aracı olmaktan çıkarak bedene ilişkin algıların sorguladığı ve eleştirile bir ifade alanına dönüşmektedir. Saville, bu dönüşüm sürecinde geliştirdiği özgün sanatsal diliyle bedenın idealleştirilmiş imgelerine karşı duruş sergileyen öneli sanatçılar arasında yer almaktadır.

Jenny Saville, modern sanat alanında kendine özgü boya üslubu ve beden temsiliyle öne çıkan önemli sanatçılardan biridir. Klasik sanat tekniklerinden yararlanarak günümüz beden algısını sorgulayan eserler üreten Saville, sanatsal pratiğinde yağlıboya tekniğini baskın bir unsura dönüştürmekle birlikte suluboya, fotoğraf, grafiti ve pleksiglas üzerine monte edilmiş baskı gibi farklı teknikleri de kullanmaktadır. Son dönem eserlerinde ise karakalem tekniğine yönelerek yeni bir ifade biçimi geliştirdiği gözlemlenmektedir (Renkçi, 2014, ss. 139-142). Bu çok yönlü teknik yaklaşımları, Saville'in bedeni durağan bir nesne olarak değil, sürekli dönüşen ve yeniden inşa edilen bir olgu olarak ele aldığını göstermektedir.

Sanatçının eserlerinde boya, insan etinin dokusunu andıran macunumsu bir formda kullanılmakta ve bu yöntemle figürlere yoğun, heykelsi bir derinlik kazandırılmaktadır. Renk dengesi konusunda geliştirdiği tekniklerden biri olarak bacaklarda soğuk tonları, ellerde ise daha sıcak tonları tercih ederek eserlerinde dikkat çekici bir kontrast oluşturduğu görülmektedir. Saville, renklerin izleyiciyi bilinçli bir şekilde yönlendirdiğine inanmakta ve figüratif anlatımı soyut fırça darbeleriyle bütünleştirerek kendine has bir estetik dil yaratmaktadır (Muraz, 2019, s. 142). Bu yaklaşım, Saville'in temsil ile soyutlama arasındaki sınırları bilinçli biçimde belirsizleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Saville'in sanatsal pratiği, geleneksel güzellik normlarını sorgulayan ve bedeni gerçekçi bir bakış açısıyla ele alan bir yaklaşıma dayanmaktadır. Sanatçı, yağ alım ameliyatları, cinsiyet değişim operasyonları ve cerrahi müdahaleler gibi bedensel müdahaleleri eserlerine konu ederek bedeni hem öznel hem de toplumsal bir sorgulama alanına dönüştürmüştür (Schama, 2020, s. 126). Bu anlamda, Saville'in eserleri sadece bedeni betimlemekle kalmayıp, aynı zamanda bedene dair sosyal, kültürel ve politik anlamları da gün yüzüne çıkarmakta ve izleyiciyi büyük bir farkındalığa davet etmektedir. Ayrıca Saville'in sanatı, güzellik ve normallik kavramlarını sorgulayan eleştirel bir söylem üretmekte; bedeni edilgen bir temsil nesnesi olmaktan çıkarak toplumsal anlamların müzakere edildiği aktif bir özneye dönüştürmektedir.

Bu bağlamda Jenny Saville'in sanatsal üretimleri, bedenin yalnızca estetik bir nesne olarak değil, aynı zamanda toplumsal normlar, kimlik inşası ve iktidar ilişkileri tarafından şekillenen bir temsil

alanı olarak ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Sanatçının figüratif anlatımı, beden maddeselliğini ve kırılabilirliğini görünür kılarken, idealize edilmiş beden imgelerine karşı eleştirel bir duruş sergilemektedir. Bu yaklaşım, bedenin kültürel olarak inşa edildiğini vurgulayan çağdaş beden kuramlarıyla doğrudan ilişkilidir (Foucault, 1992; Butler, 2012). Saville'in eserlerinde bedene uygulanan cerrahi müdahaleler ve deformasyonlar, bedenin disiplin altına alınma süreçlerini ve normatif estetik anlayışları sorgulayan görsel stratejiler olarak okunabilir.

Öte yandan Saville'in üretimleri, bedenin bastırılmış, dışlanmış ve rahatsız edici yönlerini görünür kılması bakımından psikanalitik ve eleştirel estetik yaklaşımlar çerçevesinde de değerlendirilebilir. Julia Kristeva'nın abject kavramı, Saville'in figürlerinde karşılaşılan taşkınlık, aşırılık ve sınır ihlallerini açıklamak için önemli bir kuramsal zemin sunmaktadır (Kristeva, 1982). Benzer biçimde, çağdaş sanat bağlamında bedenin temsiline ilişkin tartışmalar, sanatın yalnızca estetik bir üretim alanı değil, aynı zamanda toplumsal ve politik söylemlerin üretildiği bir meca olduğunu ortaya koymaktadır (Jones, 1998; Grosz, 1994).

Bu doğrultuda çalışma, Jenny Saville'in eserlerini beden kuramları, temsil ve kimlik tartışmaları ile çağdaş sanatın eleştirel söylemleri ışığında ele almayı amaçlamaktadır. Böylece Saville'in sanatsal pratiği, biçimsel özelliklerin ötesinde, bedenin toplumsal ve kuramsal anlamlarını açığa çıkaran çok katmanlı bir yapı içerisinde incelenecek; izleyen bölümde sunulacak teorik çerçeve, bu analizlerin kavramsal temelini oluşturacaktır.

Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, İngiliz sanatçı Jenny Saville'in desenlerinde kadın bedeninin temsiline yönelik sanatsal ve kavramsal yaklaşımları incelemektir. Saville'in sanatsal pratiğinde beden temsillerinin nasıl yapılandırıldığını ve bu temsillerin çağdaş sanat bağlamında hangi estetik ve kavramsal tartışmalara karşılık geldiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Sanatçının figüratif yaklaşımı üzerinden beden algısının dönüşümü ele alınacak, Saville'in üretimleri, çağdaş sanat içerisinde beden, kimlik ve temsil ilişkileri bağlamında değerlendirilecektir. Bu doğrultuda çalışma, Saville'in sanatını yalnızca bireysel bir ifade biçimi olarak değil, aynı zamanda güncel beden politikalarına eleştirel bir katkı sunan bir pratik olarak ele almayı hedeflemektedir.

Araştırmada, sanatçının beden imgesini nasıl yorumladığı, bu süreci biçimsel ve düşünsel düzeyde nasıl kurguladığı analiz edilmiştir. Saville'in klasik sanat geleneğinden, özellikle Rönesans ve Barok dönemlerinden nasıl etkilendiği ve bu etkileri çağdaş bir üsluba nasıl dönüştürdüğü ortaya konulmuştur. Araştırma kapsamında, sanatçının desenlerinde yer alan çıplaklık, deformasyon, kimlik ve benlik algısı temalarının sanatsal ifade biçimleri irdelenmiştir. Ayrıca, Saville'in kadın bedenine ilişkin yorumlarının toplumsal cinsiyet ve feminist sanat söylemi bağlamında nasıl değerlendirilebileceği ele alınmış; sanatçının sanatsal üretiminin çağdaş sanat sahnesi ve sanat tarihi içindeki konumu açısından sunduğu yenilikçi yaklaşımlar detaylı biçimde incelenmiştir.

Yöntem

Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup, sanat eserlerinin anlam katmanlarını derinlemesine incelemeye olanak tanıyan genel tarama modeli çerçevesinde yapılandırılmıştır. Nitel araştırma yöntemi, bireylerin, olguların ve kültürel üretimlerin kendi bağlamları içerisinde ele alınarak yorumlanmasını amaçlayan bir yaklaşım sunmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Araştırmanın veri toplama sürecinde doküman analizi ve eser inceleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda, Jenny Saville'in sanatsal pratiğinde beden temsiline odaklanan desen

çalışmaları araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Eserler, sanatçının kadın bedeni imgelerini yoğun biçimde ele aldığı çalışmalar arasından, temsil gücü ve tematik süreklilik ölçütleri doğrultusunda seçilmiştir.

Seçilen desenler, görsel çözümleme ve sanat eleştirisi temelli nitel analiz yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Analiz sürecinde, eserler biçimsel özellikler (çizgi, kompozisyon, oran, deformasyon), kavramsal içerik (beden temsili, kimlik, cinsiyet algısı) ve bağlamsal unsurlar (çağdaş sanat söylemi, toplumsal beden politikaları) doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, eserlerde bedenin temsiline ilişkin tekrar eden temalar ve anlatım stratejileri belirlenerek yorumlanmıştır.

Elde edilen bulgular, çağdaş sanat kuramları, beden ve temsil üzerine geliştirilen estetik ve eleştirel yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilmiş; Saville'in desen çalışmalarının estetik, toplumsal ve psikolojik boyutları bütüncül bir perspektifle ele alınmıştır.

Bulgular

Sanatsal Etkileşimler ve Tarihsel Bağlam

Jenny Saville'in sanatsal üretimi incelendiğinde, sanatçının figüratif resim geleneği içerisinde konumlanan birçok önemli sanatçıdan etkilendiği görülmektedir. Lucian Freud, Peter Paul Rubens, Rembrandt, Francis Bacon, Michelangelo, Diego Velázquez ve Willem de Kooning gibi sanatçıların beden anlayışı ve figür yaklaşımı, Saville'in üretimlerinde izlenebilmektedir. Özellikle insan anatomisini ayrıntılı biçimde ele alma sürecinde Michelangelo'nun anatomik çalışmalarından etkilendiği bilinmektedir. Sanatçının Amerika'da cerrahi operasyonları gözlemlemesi ve tıp kitapları üzerinden yaptığı araştırmalar, bedenin yalnızca estetik değil, aynı zamanda bilimsel ve fiziksel bir gerçeklik olarak ele alındığını göstermektedir (Renkçi, 2014, s. 142). Bu durum, çağdaş sanatta bedenin disiplinlerarası bir alan olarak ele alınmasına yönelik yaklaşımlarla da örtüşmektedir (Jones, 1998).

Saville'in figür anlayışı, Rönesans sanatının anıtsal beden kurgusuyla güçlü bir ilişki içerisinde. Michelangelo'nun kas yapısını vurgulayan büyük ölçekli figürleri, Saville'in desen ve resimlerinde çağdaş bir dil içerisinde yeniden yorumlanmaktadır. Bununla birlikte Barok dönemin dramatik anlatım özellikleri, özellikle Caravaggio'nun ışık-gölge kullanımı ve doğalcı figür anlayışı, Saville'in figürlerinde hissedilen fiziksel yoğunluğa katkı sağlamaktadır (Tokdemir Özudoğru, 2012, s. 19). Bu tarihsel göndermeler, sanatçının geçmiş sanat geleneklerini taklit etmekten ziyade, onları eleştirel bir süzgeçten geçirerek dönüştürdüğünü göstermektedir (Foster, 1996).

Birinci ve ikinci görsellerde yer alan desenler incelendiğinde, Saville'in kadın bedeni imgesini güçlü ve merkezi bir anlatı unsuru olarak ele aldığı görülmektedir. Bu eserlerde kadın figürü, doğurganlık ve annelik kavramlarıyla ilişkilendirilerek kutsal bir nitelik kazanmakta; bu yönüyle sanatçının Leonardo da Vinci'nin figür anlayışına ve Raffaello'nun çizgisel zarafetine göndermelerde bulunduğu söylenebilir. Aynı zamanda, bu göndermeler aracılığıyla Saville'in geçmiş ile günümüz arasında tarihsel bir süreklilik kurmayı amaçladığı değerlendirilmektedir (Nochlin, 1988). Eserlerde Aziz Meryem ikonografisine yönelik ima edilen referanslar ise, kadın bedeninin kutsallık ve beden politikaları bağlamında yeniden okunmasına olanak tanımaktadır.

Sanatçının diğer desenlerinde (Resim 5, 6, 7), resim ve çizim tekniklerinin iç içe geçtiği, figürlerin üst üste bindirilerek çok katmanlı bir anlatım oluşturulduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda iskelet ve kas sistemine yapılan vurgu, bedenin içsel yapısını görünür kılmaya yönelik analitik bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Her ne kadar bu çizimler anatomik bir şema niteliği taşıyor olsa da

Michelangelo'nun teknik çizimleri ve Leonardo da Vinci'nin anlık gözleme dayalı eskizleriyle biçimsel benzerlikler göstermektedir. Eserlerin büyük ölçekli kurgusu ise, Michelangelo'nun anıtsal figür anlayışına çağdaş bir gönderme olarak değerlendirilebilir (Grosz, 1994).

Feminist Sanat ve Beden Temsili

Feminist sanat hareketi, özellikle 1970'li yıllardan itibaren kadın bedeninin sanattaki temsiline yönelik köklü bir dönüşüm yaratmıştır. Geleneksel sanat anlayışında kadın bedeni çoğunlukla pasif, idealize edilmiş ve erkek bakışının nesnesi olarak sunulurken, feminist sanat bu yaklaşımı sorgulayarak bedeni toplumsal, kültürel ve politik bir ifade alanı olarak yeniden konumlandırmıştır (Aydoğan, 2006; Pollock, 1988). Bu bağlamda kadın bedeni, toplumsal cinsiyet normlarına ve beden politikalarına meydan okuyan eleştirel bir figür haline gelmiştir.

Jenny Saville'in sanatsal pratiği, feminist sanatın bu eleştirel mirasıyla doğrudan ilişkilendirilebilir. Sanatçı, kadın bedenini tarihsel güzellik normlarının dışında, fiziksel gerçekliği ve bireysel deneyimiyle ele almakta; kusursuzluk, incelik ve zarafet gibi ideallerin yerine ağırlık, deformasyon ve aşırılığı öne çıkarmaktadır. Saville'in büyük, orantısız ve zaman zaman grotesk figürleri, bedenin idealize edilmiş temsiline karşı güçlü bir karşı duruş sergilemektedir (Polat, 2014). Bu yaklaşım, Butler'ın (2012) bedenin kültürel olarak inşa edilen bir yapı olduğu yönündeki görüşleriyle de örtüşmektedir.

Feminist sanatın önemli temalarından biri olan kadın bedeninin biyolojik süreçleri—hamilelik, doğum ve annelik—Saville'in eserlerinde merkezi bir yer tutmaktadır. Bu süreçler, yalnızca biyolojik deneyimler olarak değil, aynı zamanda toplumsal roller ve kimlik inşasıyla ilişkili olgular olarak ele alınmaktadır. Saville'in figürlerinde kadın bedeni, dışsal beklentilerin ötesinde, öznenin deneyim alanı olarak kurgulanmaktadır (Aydoğan, 2006, ss. 68–70). Bu yönüyle sanatçının üretimleri, Kristeva'nın *abject* kavramı çerçevesinde, bedenin bastırılan ve rahatsız edici yönlerini görünür kılan bir estetik strateji olarak da okunabilir (Kristeva, 1982).

Sonuç olarak Saville'in eserleri, feminist sanatın kadın bedenini pasif bir estetik nesne olmaktan çıkararak, öznellik ve direniş alanı olarak ele alan yaklaşımıyla örtüşmektedir. Sanatçı, bedenin tarihsel ve kültürel temsillerini sorgularken, çağdaş sanatın toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine yönelik eleştirel potansiyelini de görünür kılmaktadır. Bu bağlamda Saville'in sanatsal pratiği, beden temsiline ilişkin güncel tartışmalara güçlü bir katkı sunmaktadır (Jones, 1998; Pollock, 1988).

Resim 1. *İsimsiz*, 2009, 149,8 x 109,4 cm

Resim 2. İsimsiz, 2010, 126,38 x 176,53cm

Resim 3. Leonardo da Vinci, 1499- 1508, Aziz Anne ve Vaftizci Yahya ile Bakire ve Çocuk

Resim 4. Raffaello Sanzio da Urbino, 1500, Bir Madonna ve Çocuk (için kompozisyon geliştirme)

Resim 5. İsimsiz, 2010, 170 x 134 cm

Resim 6. İsimsiz, 2011, 131,5 x 198 cm

Resim 7. Ayna, 2012, 33,5 x 55 cm

Sonuç ve Tartışma

Jenny Saville, çağdaş sanatın en dikkat çekici sanatçılarından biri olarak, bedeni yalnızca bir görsel veya estetik unsur olarak değil, insanın kimliğini, tarihsel ve toplumsal yapısını şekillendiren bir bileşen olarak ele alır. Saville'in sanatı, bedeni derinlemesine inceleyen bir tür görsel araştırma olarak görülebilir. Sanatçı, klasik teknikleri modern bakış açılarıyla harmanlayarak, bedenin çok katmanlı yapısını betimler ve bu süreçte estetik ile gerçekliği birleştirir. Eserlerinde genellikle büyük boyutlu figürler ve yoğun fırça darbeleriyle bedeni, onun doğal formlarında ve özelliklerinde tasvir eder. Bu tasvirler, izleyiciyi yalnızca bir görsel algıyla değil, aynı zamanda bedeni anlamaya ve sorgulamaya davet eder.

Saville'in sanatındaki en önemli unsurlardan biri, bedenin toplumsal ve kültürel yapıların bir ürünü olarak sunulmasıdır. Beden, Saville'in eserlerinde biyolojik bir varlık olmanın ötesine geçer; toplumsal cinsiyet, sınıf, yaş ve kültürel normlarla biçimlenen bir öge olarak görünür. Bu bakış açısı, özellikle bedeni bir kimlik meselesi olarak ele alır. Saville, insan bedeninin estetik ve fiziksel görünümünün, bireyin ve toplumun tarihsel bağlamında nasıl şekillendiğini vurgular. Sanatçı, bedenin bu şekilde toplumsal yapılarla şekillenmesinin ardındaki güç dinamiklerini sorgular ve bu bağlamda özellikle kadın bedeni ve kadın kimliği üzerine derinlemesine bir inceleme yapar.

Sanatçının sıklıkla otoportreler yapması, bireysel kimlik ve özdeşleşme temalarını derinlemesine irdeler. Saville, otoportreleri aracılığıyla kendi bedensel deneyimlerini, yaşadığı değişimleri ve dönüşümleri anlatır. Aynı zamanda izleyiciyi, kendi beden algılarını sorgulamaya yönlendirir. Bedenin izlerini, deformasyonlarını, yaralarını ve yaşadığı zorlukları cesurca sergileyerek, estetikle olan geleneksel ilişkiyi reddeder. Burada önemli olan, bedenin güzelliğini ya da kusursuzluğunu değil, yaşadığı deneyimleri ve bu deneyimlerin bıraktığı izleri resmetmektir. Saville'in bu yaklaşımı, idealize edilmiş güzellik standartlarının ötesinde, bedenin içsel bir gerçekliğini ortaya koyar.

Saville'in eserlerindeki bir başka önemli tema, bedenin yalnızca biyolojik bir nesne olamayacağıdır. O, bedenin sadece fiziksel bir varlık olmadığını, bireyin içsel dünyası, duygusal ve psikolojik durumlarıyla da doğrudan ilişkili olduğunu gösterir. Bu bağlamda bedenin her bir izini, çatlağını, deformasyonunu bir anlatım dili olarak kullanır. Bu, izleyiciyi bedene dair daha önce göz ardı edilen gerçeklerle tanıştır. Sanatçının bu yaklaşımı, bedenin modern dünyada nasıl şekillendiği, algılandığı ve temsil edildiğine dair bir eleştiri oluşturur.

Saville'in sanatı, klasik sanat anlayışını çağdaş bir bakış açısıyla yorumlayarak, sanat tarihine önemli bir katkı sağlar. O, klasik figüratif geleneği modern sanatın olanaklarıyla birleştirir, ancak bu birleşim, geleneksel sanat normlarının yeniden üretimi değil, bu normların sorgulanmasıdır. Bedenin doğal halleriyle resmedilmesi, Saville'i hem klasik ustaların mirasını yaşatan hem de çağdaş sanatın bedensel temsillerine radikal bir yorum getiren bir sanatçı yapar. Bu açıdan Saville'in eserleri, yalnızca bir estetik değer taşımakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve felsefi bir anlam yükler. Sanatçı, bedenin görünümüyle ilgili toplumsal normları sorgularken, aynı zamanda bedensel kimliklerin çok katmanlı yapısını da açığa çıkarır. Eserleri, izleyiciyi yalnızca görsel bir deneyime değil, aynı zamanda bedeni, kimliği ve toplumdaki yerini yeniden düşünmeye davet eder.

Kaynakça

Aydoğan, Ö. (2006). *Feminizm ve Sanatta Kadın Bedeninin Temsili*. Akademik Yayınlar

Butler, J. (2012). *Cinsiyet belası: Feminizm ve kimliğin altüst edilmesi* (B. Ertür, Çev.). Metis Yayınları

- Foucault, M. (1992). *Hapishanenin doğuşu* (M. A. Kılıçbay, Çev.). İmge Kitabevi
- Grosz, E. (1994). *Volatile bodies: Toward a corporeal feminism*. Indiana University Press
- Jones, A. (1998). *Body art/performing the subject*. University of Minnesota Press
- Kristeva, J. (1982). *Powers of horror: An essay on abjection*. Columbia University Press
- Muraz, B. (2019). Çağdaş Sanatta Beden Algısı. *Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 140-150
- Çeliktaş, S. B. (2023). *1970 sonrası Batı sanatında kadının Temsiliyeti Ve değişen Beden algısı* (Master's thesis, Dokuz Eylül Üniversitesi (Turkey)
- Tokdemir Özudoğru, F. (2012). Sanatta Bedenin Evrimi. *Sanat Tarihi Dergisi*, 5(1), 18-25
- Polat, E. (2014). Çağdaş Türk Resim Sanatında Başlangıcından Günümüze Kadın Figürü ve Feminist Sanatın Batı Sanatı ve Türk Sanatı İçindeki Yeri (Unpublished master's thesis)
- Özensoy, E. (2017). Modern Sanatın Doğuşunda Kadın İmgesi: Türk ve Avrupa Resim Sanatı Karşılaştırması (Unpublished master's thesis)
- Özbey Aydoğan, S. M. (2006). Kadın Bedeni Kurguları ve Teslimiyet: 1970 sonrası Batı Sanatında Bedenlerini Kullanan Kadın Sanatçılar (Unpublished master's thesis)
- Renkçi, T. (2014). Çağdaş bedenin sanatçısı: Jenny Saville. *Akdeniz Sanat Dergisi*, 7(13)
- Schama, S. (2010, February). Jenny Saville ile röportaj. *Artist Modern Dergisi*, 106, https://en.wikipedia.org/wiki/Raphael#/media/File:Raffaello,_studi_per_madonne_col_bambino.jpg Leonardo da Vinci. (n.d.). *Virgin and Child with St Anne and John the Baptist*
- Saville, J. (n.d.). Jenny Saville. Saatchi Gallery. https://www.saatchigallery.com/artist/jenny_saville
- Yolgösteren, A. (2019). Güncel Sanatta Beden İmgesi ve Bedensel Metamorfaz (Unpublished master's thesis)
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12. baskı). Seçkin Yayıncılık
- Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci#/media/File:Leonardo_da_Vinci_Virgin_and_Child_with_St_Anne_and_John_the_Baptist.jpg

**** Önerilen Atıf**

- Han, Y. (2026). Jenny Saville'in Desen Çalışmalarında Kadın ve Beden İmgeleri. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 20-31. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18746117>

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.